ŠTUDIJSKA BIBLIOTEKA

LJUBLJANA

Št. 146 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v sredo, 20. junija. 1928. - Leto VI. Posamezna številka 30 cent. Letnik LIII

EDINOST

List izhaja vsaki dan zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.—, pol leta L 38.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 0.50 več. — Posamezne številke 30 st. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolone (56 mm): za trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahvale, poslana, vabila L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.—. Oglasi na prvi strani L 2.—

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Podurednštvo v Gorici; ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Maksim Gorkij v Rusiji

Kot smo že poročali, se je slovviti ruski pisatelj Maksim Gorkij po dolgem bivanju v inozemstvu nedavno vrnil v Rusijo. Po njegovem odhodu iz Rusije in večkrat ob času njegove odsotnosti so se slišale vesti, da se je ta veliki sin ruskega naroda končno spri s sedanjim režimom in da je Rusijo takorekoč zapustiti moral. Naslednji opis sprejema, ki mu je bil prirejen v Moskvi, ne potrjuje teh vesti. Poročila iz Rusije govorijo marveč o tako prisrčnih in svečanih sprejemih v čast Gorkemu, da izgleda, kot bi bile svečanosti nalašč preračunjene v svrho zanikanja omenjenih govoric, v kolikor niso le izliv elementarnega navdušenja pred silo duha, ki je vzvišen nad političnim režimom.

***

Kakor hitro se je raznesla vest o prihodu Gorkega v Moskvo, so mu začela prihajati od vseh strani vabila na obisk. Teh vabil, ki so jih poslale razne sovjetske organizacije, ustanove, podjetja, tovarne itd., je Gorkij prejel na stotine; naravno se ni mogel odzvati vsem. Te dni je obiskal samo «Hercenov dom» (Dom sovjetskih književnikov) in «Osrednji dom rdeče armade», ki je bil otvorjen za časa proslave devetletnice obstoja rdeče vojske.

V «Hercenovem domu» so pozdravili Gorkega književniki F. Gladkov, M. Koljcov in F. Nikiforov. F. Gladkov je v svojem pozdravnem govoru med drugim dejal: «Treba je, da razumemo, kako predstavlja Gorkij naloge sovjetskega književnika». Koljcov je v svojem govoru naglasil, «da je sovjetskemu književniku neobhodno potrebno, da se približa novinam, kajti literarna arena se je razširila iz ozkega kroga čitateljev v stotisočeri avditorij novin». «Pokazati hočemo Gorkemu naše književne bolezni,» je dejal Nikiforov, «naj on ugotovi diagnozo in predpiše recept.»

V svojem odgovoru je Gorkij dejal, da se ne čuti sposobnega za razsodnika v literarnih sporih, vendar pa da lahko z gotovostjo trdi, da so ti spori znak razmaha književnosti. Govoreč o tem, o čemer je treba pisati, je Gorkij izjavil, da mora ruski književnik zavzeti obrambno stališče napram meščanom, napram ljudem, ki stremijo samo po blagostanju.

V «Osrednjem domu rdeče vojske», kjer ga je pozdravil član revolucionarnega vojnega sveta, je imel Gorkij daljši govor, v katerem je proslavljal rdečo armado kot «veliko delo delavcev in kmetov». Govorilo je še več članov rdeče armade, od katerih je eden pozival Gorkega, naj ostane v Rusiji med svojimi rojaki, ki bodo bolje negovali njegovo zdravje nego v inozemstvu.

Nato je bilo poklonjenih Gorkemu več darov, med njimi puška, model tanka, daljnogled in cela zbirka lista «Krasnoarmejec». Obenem je bil pisatelj imenovan za častnega člana «Doma rdeče armade». Ob zaključku slavnosti je govoril znani poljski komunist Felix Kohn, ki je med drugim dejal: «Dali smo vam orožje vsake vrste, a enega orožja vam nismo dali, ker ga že imate; to je pero, ki je ravno tako dobro kot puška.»

Slavnost se je zaključila s tem, da je Gorkij poljubil Kohna in ponovno izrazil svoje spoštovanje do rdeče armade.

Navdušenje, s katerim je današnja Rusija sprejela pisatelja, ki v svojih delih tako verno opisuje krize in težave ruskega priprostega ljudstva, iz katerega je sam izšel, je prišlo do izraza na najrazličnejše načine. Vsi ruski listi so obširno pisali o njem, o njegovih delih in sploh o vsem, kar je v zvezi z njim. Moskovski dnevnik «Večernaja Moskva» mu je posvetil ogromen podlistek.

V Nižnjem Novgorodu je nastal velik spor radi rojstne hiše Gorkega. Nekateri trde, da je ta hiša stala v Kavalihinskega ulici ter da je že davno porušena; drugi pa spet zatrjujejo, da je rojstna hiša še pokoncu, a da se nahaja na drugem mestu navedene ulice. Najbrž bo moral ta spor rešiti Gorkij sam.

V Nižnjem Novgorodu je še več drugih poslopij, na katera so navezana mlada leta Gorkega. V Uspenskega ulici stoji hiša, kjer je Gorkij preživel pri svojem dedu polovico svojega detinstva. V Kanatnega ulici stoji hiša, kjer je bil Gorkij aretiran; v neposredni bližini se dviga hiša, kjer je stanoval pisatelj Korolenko, s katerim se je Gorkij pogostoma sestajal. V Pokrovskega ulici se nahaja čevljarska delavnica, kjer se je mladi Gorkij učil čevljarske obrti. V isti ulici je imelo nekdaj svoje prostore uredništvo «Nižnjegorodskega Listka», pri katerem je Gorkij dalj časa sodeloval. V neki drugi ulici je Gorkij služil pri nekem risarju, ki ga je pogostoma lasal in pretepal. V Žukovskega ulici stoji še hiša, kjer je imel nekoč svojo pisarno odvetnik Lapin, pri katerem je bil Gorkij zaposlen kot pisar. V starem nižnje-novgorodskem zaporu na trgu Ostrožnaja je bil Gorkij dve leti zaprt. Vsa ta poslopja se sedaj popravljajo in se bodo deloma ohranila kot narodni muzeji.

Vse te manifestacije pa predstavljajo le en del časti, ki jih je Gorkij deležen od vseh strani občinstva. Njegov povratek v domovino se je izvršil — z eno besedo — v obliki pravega triumfalnega pohoda.

Prvi polet letalca Maddalene

preko ledenih poljan

Generala Nobileja in tovarišev ni našel

RIM, 19. Z ladje «Città di Milano» v King's bayu je došlo poročilo, da sta letalca Larsen in Lützow Holm v drugič poletela preko otoka Foyn, v katerega bližini se nahaja general Nobile in njegova skupina. Kot smo že včeraj poročali je general Nobile opazil eno izmed letal v neposredni bližini. Letelo je mimo taborišča v razdalji dveh km.

Kot že rečeno sta Larsen in Lützow Holm takoj spet odletela proti skupini generala Nobileja, toda tudi takrat nista opazila šotora, ki je napravljen iz rdečega blaga.

Medtem je sinoči prispel v King's bay major Maddalena, ki je imel radi megle precejšnje težave na potu preko Barentskega morja. In davi ob 5.25 — po našem času — je odletel proti vzhodu preko Severovzhodne zemlje proti otokoma Foynu in Schüberju, da najde generala Nobileja in njegove tovariše. Majorja Maddaleno sta spremljala poročnik Cagna in mehanik Rampini. Leteli so preko ladje «Braganza» v bližini Severnega rta, baš ko je pristajalo ob njej norveško letalo.

Toda tudi majorju Maddaleni ni uspelo, da bi našel Nobilejevo skupino. Ne da bi opravil svojo nalogo, se je malo pred poldnevom povrnil v King's bay. Preiskal je mesto, ki ga je naznačil general Nobile, in vso okolico, a zaman. Z ladje «Città di Milano» pa so takoj po njegovem povratku v King's bay brezžično sporočili generalu Nobileju, naj vodi z brezžičnimi pojasnili majorja Maddaleno, ko se mu bo s svojim letalom «S. 55» v drugič približal.

Kje je Amundsen?

10. rešilnih ekspedicij

OSLO, 19. Letalec Guilbaud in raziskovalec polarnih krajev Amundsen, ki sta odletela še tekom včerajšnjega dneva na letalu «Latham 47» proti Svalbardskim otokom, bi bila morala že pristati v King's bayu, toda doslej sem še ni prispela nikaka vest, da bi se bilo to zgodilo. Spričo tega splošno prevladuje mnenje, da sta odletela kar proti Severovzhodni zemlji in preko nje, da eventuelno najdeta kak sled o eni ali drugi ali celo tretji skupini generala Nobileja. Baje je Amundsen pred svojim odhodom iz Tromsöja celo namignil na to možnost.

Iz Tromsöja pa je došla vest, da je prispel tja major Penzo. Od tam pa sta se finska in švedska letalska ekspedicija odpravili že včeraj popoldne okrog 16.30 in bi bili morali že dospeti na Svalbarde. O njihovem pristanku v King's bayu pa doslej še ni nikake vesti.

Poveljnik ruskega ledolomca «Maligina» je sporočil, da je ladja prispela do otoka Hopeja, ki se nahaja jugovzhodno od Svalbardskih otokov. Ledolomec bo v kratkem priplul do Leigh Smithovega rta.

V naslednjem podajemo pregleden opis položaja, v katerem se nahajajo poedine ekspedicije:

Ladja «Braganza» se nahaja nekaj milj vzhodno od Severnega rta. Z ladje se je odpravila skupina smučarjev s sankami in psi v smeri proti otoku Johnu.

Ladja «Hobby» se vrača proti King's bayu, toda skupina smučarjev, ki je bila odposlana s te ladje, je prispela na otok Skoresby.

Letalo «Isaat - S. 55» s majorjem Maddaleno na krovu je prispelo v King's bay in je že pričelo s svojimi poleti za rešitev generala Nobileja.

Letalec Penzo je prispel s svojim letalom «Marina 2» tipa «Dornier Wal» v Tromsö in bo takoj nadaljeval svojo pot proti King's bayu.

Švedsko letalo «Uppland» in finsko letalo «Torku» sta odleteli iz Tromsöja proti King's bayu, kamor bi morali dospeti še tekom današnjega dne.

O letalu «Latham 47», s katerim sta odletela Amundsen in Guilbaud včeraj iz Trosöja proti Svalbardskim otokom, ni še nikakih vesti.

Švedski ladji «Tanja» in «Quest» sta pripluli sinoči do Svalbardskih otokov. Na teh ladjah so eno letalo s smučmi in dva hidroplana.

Ruski ledolomec «Maligin», na katerem se nahaja tudi en hidroplan tipa «Junkers» se bliža Severovzhodni zemlji. Ledolomec «Krasin» pa je na potu proti Bergenu.

Mnenje rimskega znanstvenika

zakaj Larsen in Lützow Holm nista opazila taborišča generala Nobileja

RIM, 19. Znani vseučiliščni profesor Eredia je z ozirom na dejstvo, da letalca Lützow in Larsen pri svojem poslednjem poletu nista zapazila generala Nobileja in njegovih tovarišev, dočim so le-ti videli letali, podal novinarjem nekatere izjave. Dejal je, da se ni čuditi, če letalca nista zapazila Nobileja, kajti razdalja, ki jo lahko premeri oko, je odvisna od višine, v kateri se nahaja opazovalec. Če hoče letalec pregledati večji prostor, se mora spustiti nižje, tako da leti v višini kakih 100 metrov. V tej višini ima največjo možnost, da zapazi signale. To predvsem v krajih, kjer se nahaja Nobile. Obzorje v polarnih krajih se namreč lahko primerja z morskim obzorjem, ker tam ni nikakih otokov in nikakih pečin, po katerih bi se letalec mogel ravnati pri svojih opazovanjih.

RIM, 19. Profesor Ogliotti, docent na medicinski fakulteti na turinski univerzi, je sporočil državnemu podtajniku za aeronavtiko on. Balbu, da je pripravljen spustiti se s padobranom z letala na mesto, kjer se nahaja general Nobile s svojimi tovariši, da poda ranjencem potrebno zdravniško pomoč.

Minister on. Belluzzo pri načelniku vlade

RIM, 19. Načelnik vlade je sprejel danes v avdijenci ministra za nacionalno gospodarstvo on. Belluzza, ki mu je podrobno poročal o splošnem gospodarskem položaju v državi ter o izgledih za žetev v posameznih pokrajinah.

RIM, 19. Minister on. Belluzzo je bil danes sprejet pri načelniku vlade, kateremu je predlagal, naj se dovoli kredit 10.000 L za podpore družinam z mnogimi člani.

Za fašistovske organizacije

v inozemstvu bo izhajal poseben «Foglio d'Ordini»

RIM, 19. Tajništvo fašijev v inozemstvu je sklenilo, da prične z izdanjem uradnega lista «Foglio d'Ordini». Izhajal bo dvakrat na mesec, pričenši s 1. jul. t. l. Od vsake številke bosta posameznim inozemskim tajništvom odposlana po dva izvoda: enega zato, da ga tajništvo izobesi v svojih društvenih prostorih; drugega zato, da ga shrani. Še en tretji izvod bo pa odposlan konzulatom v poedinih krajih.

Italijansko-jugoslovensko zbližanje

v sodbi angleškega lista

BEOGRAD, 19. Jugoslovenski listi so ponatisnili iz angleške revije «Near East» članek, v katerem je med drugim rečeno, da sta Italija in Jugoslavija razočarali preroke, ki so napovedovali in pričakovali vojno. Odnošaji med tema dvema sosednima državama so se v zadnjem času znatno zboljšali in je upanje, da postanejo s časom prijateljski. Razpravljajoč o prijateljski pogodbi med Italijo in Turčijo, pravi članek, da predstavlja ta pogodba velik dogodek v povojni zgodovini.

Razgovor kralja Aleksandra

s francoskim novinarjem

PARIZ, 19. «Matin» objavlja interview, ki ga je kralj Aleksander dovolil francoskemu novinarju Sauerweinu. Kralj je uvodoma omenil leta vojnih strahot, ki jih je Srbija morala pretrpeti, in je nadaljeval: «Jugoslovenska država je danes popolnoma organizirana. Sleherni dan prinaša novih napredkov, tako da lahko s popolnim zaupanjem giedamo v bodočnost. Velika zmota je, ako misli tujezemstvo, da tvori Jugoslavijo troje narodov, ki bi se šele morali polagoma in naporno združiti. Manjšine takorekoč ne obstojajo; na vsak način pa ne predstavljajo političnega problema. Obstoja samo en jezik in vsi Jugosloveni se smatrajo za potomce enega samega, velike slovanskega plemena. Politične razprave se nanašajo edino le na sistem in nikakor ne na skupen ideal. Če je kdo, ki misli, da smo mi neenotna država in da je pri nas mogoče ščuvati enega proti drugemu, se zelo moti.»

Kralj je nadalje omenil miroljubno politiko Jugoslavije in pripomnil, da je Jugoslavija že mnogo naredila za to, da se postavi na isto višino z moderno civilizacijo. «Jugoslavija je zadovoljna s svojo usodo,» je nadaljeval kralj. «Ona zadošča že sama sebi, zaradi raznovrstnosti svojega bogastva in delavnosti svojega ljudstva.»

Končno je kralj govoril o neomajnosti jugoslovensko-francoskega prijateljstva.

Sedem komunistov obsojenih

pred posebnim tribunalom

RIM, 19. Včeraj se je vršila pred posebnim tribunalom obravnava proti trem komunistom iz Genove, obtoženim, da so snovali zaroto proti državnim oblastem. Obtoženci so bili aretirani dne 26. junija minulega leta v Genovi, ko so se vračali s tajnega sestanka, ki so ga imeli v nekem baru. Pri njih so našli tiskovine in brošure s prevratno vsebino. Pri razpravi so obtoženci tajili dejanje, navedeno v obtožnici, toda nekatere priče so ga potrdile. Po govoru državnega pravdnika, ki je zahteval obsodbo vseh treh obtožencev, in po govorih braniteljev, je sodišče obsodilo obtoženca Hermesa Bazzaninija in Salvatorja Schepisa, vakega na dve leti ječe in tri leta policijskega nadzorstva; obtoženec Oreste Di Giovanni pa je bil oproščen radi pomanjkanja dokazov.

Nato se je vršila razprava proti komunistom Albertu Grossu, Tomažu Del Boscu, Viktorju Chiavanellu, Gaetanu Rubattu, Karlu Caselleju ter Ivanu in Mihaelu Volpatu, obtoženim snovanja zarote proti državnim oblastim ter hujskanja k državljanski vojni. Obtoženci so v svojem rojstnem kraju Pino Torinese razdeljevali liste in letake prevratne vsebine ter imeli tajne sestanke, pri katerih je visokošolec Del Grosso govoril proti fašistovskemu režimu in napovedoval skorajšnjo revolucijo.

Pri razpravi so vsi obtoženci trdili, da niso zagrešili ničesar; le Del Grosso je priznal, da je razdeljeval letake.

Po zaslišanju prič, ki so potrdile dejanja, navedena v obtožnici, in po govorih državnega pravdnika in braniteljev, je sodišče obsodilo obtoženca Hermesa Bazzaninija na 7 let ječe, Del Bosca na 6 let, Chiavanella na 2 leti, Ivana in Mihaela Volpatta na eno leto ječe. Ostali trije obtoženci so bili oproščeni radi pomanjkanja dokazov.

RIM, 19. Danes se je pričela pred posebnim tribunalom razprava proti 20 komunistom iz rimske pokajine, obtoženim snovanja zarote proti državnim oblastim in komunistične propagande. Tekom današnje obravnave so bile prečitane obtožnice in so se zaslišali nekateri obtoženci ter priče. Razprava se bo nadaljevala jutri.

Pred konferenco Male antante

Vršila se bo tudi konferenca tiska Malega sporazuma

BEOGRAD, 19. Danes zjutraj ob 7.25 — in ne, kot smo včeraj pomotoma poročali — je odpotoval zunanji minister dr. Marinković s svojo soprogo v Bukarešt. Spremljajo ga poslaniška svetnika Pelivanović in dr. Subotić ter tajnik dr. Pavelić. Na postaji so ga pozdravili vsi demokratski ministri, večje število poslancev in višji uradniki zunanjega ministrstva.

BUKAREŠT, 19. Danes dopoldne so prispeli v Bukarešt jugoslovenski in čehoslovaški novinarji, ki se bodo udeležili konference novinarjev Male antante, ki bo zasedala istočasno s konferenco zunanjih ministrov Malega sporazuma. Na postaji so jih sprejeli romunski novinarji pod vodstvom načelnika romunskega tiskovnega urada Silottija. Konferenca tiska Male antante se bo svečano otvorila jutri dopoldne ob 10. uri. Otvoritvene seje se bodo udeležili tudi zunanji ministri Male antante.

Po otvoritveni seji bodo položili čehoslovaški in jugoslovenski novinarji dva venca na grob neznanega vojaka, ob 13. uri pa jim bodo priredili romunski novinarji banket. Popoldne se bodo pričele razprave o poedinih vprašanjih, ki so na dnevnem redu novinarske konference.

Romunski tisk se obširno bavi s predstoječo konferenco zunanjih ministrov Male antante in naglaša, da je konferenca važnejša od vseh dosedanjih. Listi so mnenja, da bo Mala antanta na tej svoji konferenci ukrenila vse potrebno, da se zaustavi madžarska propaganda za revizijo trianonske mirovne pogodbe.

Novi italijanski poslanik

prispel v Beograd

BEOGRAD, 19. Z današnjim orient-ekspresom je prispel semkaj novi italijanski poslanik Carlo Galli, dosedanji italijanski poslanik v Madridu. Na postaji so ga sprejeli general Bodrero, zastopnik zunanjega ministrstva Milovanović in osobje italijanskega poslaništva.

Poslanik Galli bo tekom tega tedna prevzel posle italijanskega poslaništva in bo sprejet v nastopni avdijenci pri kralju. General Bodrero bo bržkone že koncem tega tedna definitivno zapustil Beograd in odpotoval v Rim.

Seja medministrske komisije

RIM, 19. Danes se je spet sestala medministrska komisija, ki ima pripraviti izvrševalni pravilnik o reformi nacionalnega predstavništva na podlagi zadevnega zakona, ki sta ga sprejela oba zakonodajna zbora. Zaključki te komisije, ki so v ostalem le enostavni nasveti, bodo predloženi načelniku vlade, da jih prouči in odobri.

Otvoritev 40. mednarodno-parlamentarne konference za trgovino

PARIZ, 19. Danes se je vršila otvoritvena plenarna seja 40. mednarodno-parlamentarne trgovinske konference. Seji je predsedoval predsednik francoske republike Doumergue.

Italijo zastopa 20 parlamentarcev, Anglijo dvajset. Mnogo zastopnikov so odposlali tudi nemški, belgijski, čehoslovaški in španski parlament.

Jugoslovenska podpora Bolgarom

SOFIJA, 19. Danes je prispel semkaj predsednik jugoslovenskega Rdečega križa, da razdeli podporo v znesku 3 milijonov dinarjev, ki je bila potom Rdečega križa nabrana v Jugoslaviji.

Potresno gibanje v Mehiki

Mesto Oaxaca težko poškodovano

LONDON, 19. «Times» sporoča vest iz New Yorka, da so se sinoči ob 17.35 ponovili v Mehiki potresni sunki. Sunki sicer niso bili več tako močni kakor v soboto, vendar so trajali več kot pet minut. Potresno opazovališče v Tacubayi je zaznamovalo med 21.20 v soboto in 10. uro v nedeljo 15 potresnih sunkov.

Poročila iz drugih mest Mehike so pomanjkljiva. Znano je le, da so v Oaxaci več ali manj vse hiše poškodovane, med njimi tudi mestna hiša, ki je bila pred kratkim popravljena radi poškodb, ki jih je zadobila povodom potresa v preteklem aprilu. Silen vihar je vzdivjal v zalivu Puerto Angelu in je razdejal nekaj trgovin. V Pochutiji so se odprla brezdna ob železniški progi in porajala se je nevarnost plazov.

Izgon poslanca Miglioli bo odgoden?

PARIZ, 19. Glede izgona bivšega poslanca Migliolija je izjavil francoski zunanji minister Herriot sledeče: Miglioli se je preselil v Francijo pred dvemi leti in bil takoj zaznamovan s strani policije, radi njegovih stikov s komunističnimi krogi. Prve dni maja je bil izdan nalog o izgonu iz države in bi jo moral zapustiti tekom 15 dni. Miglioli je nato prosil, naj se izgon odgodi za mesec dni. Odgoditev izgona je bila tudi dovoljena. Med tem časom pa se je Miglioli podal v inozemstvo in sedaj je zaprosil za ponovno odgoditev izgona.

V tukajšnjih krogih prevladuje mnenje, da bo ta ponovna odgoditev spet dovoljena.

Čangtsolin zares mrtev?

TOKIO, 19. Kljub uradnim demantijem se tukaj zagotavlja, da je general Čangtsolin resnično umrl. Vest je bila baje zamolčana iz strahu pred novimi neredi in bo uradno javljena 21. junija.

Starejši sin gen. Čangtsolina se je medtem proglasil za vojaškega guvernerja Mandžurije in, kakor izgleda, se nikakor ne namerava spraviti z južnimi nacionalisti, ki so si osvojili Peking. Verjetno je, da bo novi samodržec Mandžurije imenoval za vrhovnega vojaškega poveljnika generala Fengtiena, ki je dobil, kakor znano, že več zmag.

Kuga na Krfu

ATENE, 19. Na Krfu se je pojavila kuga, ki se širi v mestu in v bližnjih vaseh, čeprav so oblasti izdale stroge ukrepe, da bi jo omejile. Obolelo je okoli 50 oseb in več jih je že umrlo; število mrtvih ni natančno znano.

BEOGRAD, 19. Iz Šibenika poročajo, da je prispel danes tja načelnik generalnega štaba armijski general Peter Pećić v spremstvu višjih častnikov. Ogledal si je razne vojaške ustanove. Jutri odpotuje v Split.

Drobne vesti

Strašna kazen.

Na Kitajskem imajo strašno kazen, ki obstoja v tem, da se obsojenec n pusta spati. Može, ki so umorili svoje žene, so obsojeni na to strašno kazen. Obsojenci pridejo v ječo, kjer jih nadzirajo čuvaji, ki se menjujejo vsako uro. Čuvaji morajo strogo na to paziti, da ne zaspe kaznjenci ne črez dan ne ponoči. Z vsemi sredstvi jih morajo ohraniti čuječe. Že po osmih dneh prosijo nesrečneži, naj bi se vendar napravil konec njihovim mukam, naj se usmrte na ta ali oni način. Dogodi se, da doseže kdo do štirinajst dni, ne da bi bil zatisnil očesa, toda kmalu na to pa umrejo vsi z groznimi mukami.

«Slovaška v létu».

Znani ruski pisatelj Ilija Erenburg je priobčil v moskovski ilustrovani reviji «Prožektor» svoje potopisne vtise iz Slovaške pod naslovom: ««Slovaška v létu». Ti vtisi so na splošno zelo površni, tu pa tam tudi nekoliko pristranski, vendar pa so se mu nekatere opazke in ugotovitve zelo posrečile. Poročilo konča z mnenjem, da Rusi nimajo niti pojma o Slovaški in njeni kulturi, da je zato potrebno, da to vrzel po možnosti hitro zamašijo. Končno svetuje, naj bi vsaj nekaj slovaških del prevedli na ruski jezik.

DNEVNE VESTI

Svilodni trg

Jutri 21. t. m. otvori goriški magistrat **svilodni** trg na trgu Sv. Antona. Ob tej priliki si dovoljujem izreči par pripomb, in dati nekaj nasvetov onim, ki so jih potrebni, in teh mislim da je mnogo več, kakor se nam zdi. Goriški svilodni trg je znan kakor nekaj, kar ni preveč dobro organizirano, a tudi kot tak, kjer se da precej «barantati».

Tržna komisija je izdala precej predpisov glede delovanja trga, katerih se je treba strogo držati, in v slučaju kršenja je treba takoj obvestiti tržno nadzorstvo. Predpisi so, ki ščitijo interese prodajalca in kupca kakor tudi ugled trga kot takega. In radi tega je potrebno spoštovanje predpisov do skrajnosti.

Posebno pažnjo naj posveti sleherni svilorejec **sortiranju blaga.** Sortiranje, pravo in vestno, je predpogoj dobre cene. Če tudi blago samo na sebi ni baš lepo, a je lepo prebrano in urejeno po vrstah, napravi čisto drug vtis kot ono zanemarjeno. In tudi cena je boljša in kupec rajši plača nekaj lir več za lepo in dobro blago. Pri sortiranju je treba paziti na sledeči red, ki je v obče pripoznan in tudi ima vedno svojo veljavo.

V prvo vrsto spadajo samo lepi čisti po barvi enaki in ako mogoče tudi samo ene vrste svilodni mešički, prosti, sleherne navlake in nitk, gladki ko jajce in suhi.

V drugo vrsto spadajo oni, ki niso po barvi in obliki enaki, dvojniki, tudi ti čisti in gladki.

V tretjo vrsto spadajo mešički z mrtvo zalego, malo poškodovani in zmečkani, vendar ne preveč umazani.

V četrto vrsto vse ono, kar je umazano, mrtvo in močno poškodovano. Pa tudi preostalo mahovje in ono, kar ostane pri čiščenju svilodov, se da vnovčiti po primerni ceni.

V splošnem pa mora biti vse kolikor mogoče snažno in dobro sortirano. Posebno blago prve in druge vrste. Paziti morajo naši ljudje na predpis, ki pravi, da so vse kupčije, sklenjene izven trga, prepovedane, to se pravi na periferiji mesta, kakor je navada, da so različni prekupci hodili čakat ljudi k «Bajti» ali drugam ter že tu kupili blago. Pri takih kupčijah je navadno kmet oškodovan, ker ne pozna cene, in ne ve, kako gre položaj na trgu, a kupci mu z raznim govoričenjem omehčajo srce, da se končno kmet vda vabi. Pomni, preden greš na trg, zavedaj se truda, ki te je stala odgoja svilodov in znal boš prodati svoje blago in ga ceniti. Nadalje dobro pomisli in imej ušesa povsod, da vidiš, kako gre s ceno. Tvoje blago ti mora biti sveto. Ne dovoljuj, da ti mešajo po jerbasih z rokami in maste svilode kakor se je zgodilo že velikokrat, ker škodo trpiš le ti! Nadalje znaj se braniti naskoka babur, ki love «falopo» in odpadke ter ti trgajo iz rok. Tudi to je blago, sicer slabše vrste, a dobro in ima svojo ceno.

Samovoljno odbijanje tare s strani kupcev je zabranjeno, a ko se že moraš pogoditi za staro, mora le ta biti razvidna na listku poleg cene.

Nepogojene tare niso dovoljene. Vedi pa dobro, da se pod taro skriva nižja cena in ta ti velikokrat zniža ceno za celo liro pri kg in še več. Ako imaš lepo, zdravo in suho blago in se tega zavedaš, bodi trd, preden dopustiš taro.

Kar največ plaši naše ljudi na trgu, je ta ko zvoni «ring». Ako je dosti blaga na trgu, se trgovci pogovore med seboj. «Danes se reserviramo v nakupih ter tako prisilimo prodajalca, da nam da po ugodnejši ceni, kot je na trgu». Do takih dogovorov pride skoraj sleherno leto. Navadno imajo na tak dan svojo žetev kupci.

Proti takim dogovorom se je pri nas težko braniti, da se pa vendar je marsikaj napraviti. Pred vsem oni, ki blaga ne pripeljejo zadnji dan na trg. Onim pa, ki ne morejo odložiti prodaje niti za en dan, prede slaba. Ni dobro blago preveč časa držati doma že radi tega ne, ker se preveč usuši. Treba je postopati tako, da je dana možnost, da se v sili nekoliko počaka s prodajo. Upamo, da bodo tudi letos tehtnice v Šempetru in Mirnu nekako vzravnavale cene. Sicer pa, kakor se čuje, bo letos trg precej živahen, ker so stare zaloge blaga izčrpane in bodo tvornice nakupovale naravnost pri producentu. Upati je, da se bo cena držala precej trdno le z malimi izpremembami. Nasprotno pa bo tudi blaga razmeroma dosti kljub zakasnitvi.

Drugega ne moremo priporočati našim svilorejcem, kot da naj postopajo pametno in premišljeno pri prodaji. Ker le na ta način se bo dalo kaj doseči. Dosti zavisi od prodajalca samega, kakšen uspeh ima. Vse napake hočemo letos brezobzirno grajati, ker se le na ta način da doseči pravi uspeh. Mislimo, da bo letos bolje ko druga leta in da ne bo treba prehude sodbe. Bogdaj, da bi bila bilanca svilodov dobra, ker bi si s tem dosti opomogel naš kmet.

Skušali bomo po možnosti organizirati poročanje o cenah na bližnjih trgih v ravnanje svilorejcem. Da bo pa uspeh tem večji, morajo prizadeti sami natančno izpolnjevati dolžnosti in pametno postopati pri prodaji.

Ponavljamo: **Hočeš dobro prodati, pazi na snago, na pravilno sortiranje in postopaj pametno in z zavestjo, da tvoj trud stane in si upravičen zahtevati plačilo zanj.**

Emmyn

Za popolno univerzo v Trstu

Včerajšnji «Giornale d'Italia» je objavil daljši dopis iz Trsta, v katerem razpravlja dopisnik Vittorio Tranquilli o sedanji trgovinski univerzi v Trstu. Po pretresu položaja na omenjeni šoli prihaja članek do zaključka, da sedanja tržaška univerza ne vrši z vsem uspehom v teh krajih one naloge, ki ji je poverjena. To izhaja predvsem iz dejstva, da se število inozemskih dijakov iz vseh dežel stalno krči, kar pomeni, da pešajo tudi uspehi tržaške visoke šole v širjenju italijanske kulture. Da se vabi v Trst čim več visokošolcev iz inozemstva, je treba po dopisnikovem mnenju rešiti nekoliko vprašanj, ki spadajo tu sem. Predvsem naj se ustanovijo v Trstu dijaški domi in dijaške kuhinjo, da se olajša dijakom prebivanje v mestu, a na drugi strani naj se sedanja trgovinska visoka šola spremeni v popolno državno vseučilišče z vsemi običajnimi fakultetami, poleg katerih bi še nadalje obstojala tudi fakulteta za gospodarstvene vede. Taka popolna univerza v Trstu, jadranskem mestu, ki je najbližji meji in ima številno prebivalstvo, bi bila — naglaša članekar — nasprotje univerzi v Ljubljani, ki se nahaja v jugoslovenskem mestu z najštevilnejšim prebivalstvom v bližini italijanske meje in katero je jugoslovenska vlada spremila nedavno z vsemi fakultetami.

Pogrešani svetokriški ribiči

so se srečno povrnili

Pretekli petek proti večeru se je odpravil iz majhnega pristana pod Sv. Križem velik ribiški čoln na lov. V čolnu so bili že priletni Jernej Košuta, njegov 9-letni sin Dušan, Josip in Anton Košuta ter Kristijan Sedmak.

Tistega večera pa je zadivjal na morju vihar. Vsi ribiči so se z vso naglico zatekli na varno v pristan, le Košute in njegovih spremljevalcev ni bilo od nikoder.

Ko se je morje pomirilo, so jih ribiči pričeli iskati, a zaman. Povsem nenadoma pa so se ribiči sinoči povrnili domov. Njihovi sorodniki in sovaščani so si oddahnili, saj so ostali živi in zdravi. Na vasi pa je zavladalo veliko veselje.

Praznik sv. Alojzija

Jutri se praznuje po naši deželi praznik sv. Alojzija. To je dan prvega sv. obhajila, praznik otrok. Najbolj bodo stariši otroke razveselili, ako jim darujejo na ta dan kak molitvenik ali kako drugo nabožno ali pa otrokom primerno zabavno knjigo. To bo najlepši spominski dar. Naše knjigarne imajo na razpolago take otrokom primerne knjige, zato jim jih stariši lahko nabavijo.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu

dne 17. junija 1928

Rojeni: 8;
mrtvi: 4;
poroke: 13.

Dne 18. junija 1928

Rojeni: 9;
mrtvi: 14;
poroke: nobena.

Iz tržaškega življenja

Aretacija dveh razpečevalcev kokaina

Policijski organi so v zadnjem času ugotovili da se v starem mestu razpečava kokain. Več oseb je bilo osumljenih, da se bavijo s tem nečednim poslom, zlasti 33-letni Aleksander Pagliaga, star znanec policije, stanujoč v ulici Sporcavilla št. 2. Policijski organi so ga skrbno nadzorovali in ko se jim je zdelo, da je napočil ugoden trenutek, so iznenada izvršili preiskavo v njegovem stanovanju. Tedaj so se prepričali, da je bil njihov sum popolnoma utemeljen. V neki omari so našli kakih 250 gramov kokaina, razdeljenega v majhne zavojčke za prodajo na drobno. Pagliaga je bil seveda na mestu aretiran in strupeno blago zaplenjeno.

Pozneje so policijski organi izvršili preiskavo v stanovanju 22-letne Brune Stradiot, stanujoče v isti hiši. Tudi to pot preiskava ni bila brezuspešna; našli so kakih 16 gramov kokaina. Ker se je izkazalo, da je Stradiotova razpečavala kokain, je bila aretirana. Po nadaljnih poizvedbah so policijski organi zvedeli, da se razpečava kokain tudi v neki javni hiši v ulici Capitelli št. 14. In res so pri vratarici omenjene hiše, neki Mariji Čermelj, našli več zavojčkov omamljivega belega strupa. Čermeljeva je bila naznanjena sodni oblasti.

Policija nadaljuje lov na razpečevalce kokaina; pred vsem skuša izslediti razpečevalce na debelo, ki jim je pa težko priti do živega, ker so jako previdni in prebrisani.

Nevaren padec otroka

Med igro na domačem vrtu je 6-letni Ervin Vida, stanujoč v Čarboli zg. št. 229, včeraj popoldne splezal na ograjo, visoko približno 2 metra. Ko je priplezal na vrh, se je nenadoma zlomila deščica, na katero se je opiral, radi česar je padel vznak ter se pri tem tako udaril v glavo, da si je pretresel možgane. Ubožec je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, ki so ga njegovi domači poklicali na lice mesta, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Zdravniki so si pridržali sodbo o njegovem stanju, ker so je bati komplikacij.

Tržaško sodišče

TATVINA V TOBAKARNI

Ferdinand Samarin, star 24 let, Alojz Desco, star 32 let in Anton Cuppo, star 22 let, so se morali včeraj zagovarjati pred sodniki šeste sekcije radi kvalificirane tatvine. Obtoženi so, da so dne 24. aprila po noči vdrli v tobakarno na Vrdeli Scoglietto, štev. 168 in od tam odnesli raznega blaga za približno 500 lir.

Desco na obravnavi taji. Pravi, da sploh ne pozna nikogar izmed obeh, ki sta ž njim v kletki.

Samarin priznava. On je vdrl in okradel tobakarno. Bil je sam in ne odgovarja resnici, kar je izpovedel na kvesturi, kajti tam da je moral govoriti tako, ker so ga pretepli.

Tudi Cuppo odločno taji dejanje. Pravi, da ne pozna svojih tovarišev in ne ve ničesar o tatvini.

Lastnik tobakarne Anton Godina pojasni škodo, ki so mu jo napravili zlikovci.

Zaslišan je nato marešjalo civilnih agentov Vecchiet, ki je izsledil storilce. Pove, da je nekega dne videl na cesti Desca, ki se je pogovarjal z nekim neznancem. Na uho mu je prišlo, da Desco ponuja neznancu znamke na prodaj. Ker je bila tiste dni omenjena tobakarna okradena, je Vecchiet spravil pogovor Desca v zvezo s tem dogodkom in ga aretiral. Slišil je vanj z vprašanji, dokler je Desco imenoval še dveh imen in tako se je marešjalu v kratkem posrečilo spraviti vse junake tega dogodka pod ključ.

Zaslišanih je bilo nekaj prič, ki pa niso o zločinu samem ničesar povedale.

Državni pravdnik je bil cav. Rotella. Branil je obtoženca uradno odvetnik dr. Napoli. Sodni dvor je po zaključkih državnega pravdnika in branitelja razglasil sledečo razsodbo:

Desco je bil obsojen na 3 leta in 8 mesecev ječe; Samarin na tri leta, 9 mesecev in 10 dni ječe, Cuppo pa na 3 leta, 8 mesecev in pet dni ječe. Vsi trije bodo odsedeli šestino kazni v samotni celici in bodo za dobo enega leta po prestani kazni pod strogim policijskim nadzorstvom.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Procesije

V nedeljo dopoldne se je vršila v Biljah procesija na čast sv. Antona. Procesija ni bila tako številno obiskana kot druga leta.

Istotako se je vršila v nedeljo dopoldne procesija v Vrtojbi in sicer v čast Presvetem Srcu Jezusovemu. Vrtojbenci so bili bolj pridni in so se procesije v večjem številu udeležili kot Biljenci.

Goriški prefekt o potnih listih

Goriški prefekt javlja vsem poteštatom goriške prefekture sledeče:

Na goriško kvesturo prihajajo iz različnih občinskih uradov «nulle oste» za dosego potnih listov opremljene z mnogimi dokumenti, ki so odveč in ki le zavlačujejo reševanje prošenj. Zato podaja prefekt poteštatom sledeča navodila:

1) Za potne liste polnoletnih prosilcev so potrebni poleg «nulla osta» še sledeči dokumenti:

a) tri fotografije, napravljene po obstoječih predpisih.

b) poštna denarna nakaznica ali pa bančno nakazilo naslovljeno na kvesturo in sicer za lir 58.05 za one, ki prosijo potni list le za pol leta, za 98.05 pa za one, ki prosijo potni list za celo leto. V tej vsoti je obseženo vse potrebno, cena potnega lista, zavitek itd. Na «nulla osta» morajo biti navedeni natančni in popolni osebni podatki, popis osebe, civilno stanje, poklic in popis žene ter imena in datum rojstva otrok ter vzrok, iz katerega se potuje v inozemstvo.

2) Za potne liste ne še polnoletnih prosilcev, ki potujejo ločeni od starišev, se morajo predložiti poleg treh fotografij in zgoraj navedenega denarnega nakazila še sledeči dokumenti:

a) potrdilo očeta ali matere oziroma varuha, s katerim privoli eden iz med teh, da se izda potni list;

b) potrdilo, s katerim izrazi zaupanje osebi, ki spremlja mladoletnega.

3) Za ne še polnoletne, ki so prekoračili 17. leto starosti, je treba poleg navedenih dokumentov še potrdilo o vojaški podvrženosti v dveh predpisih, ki ga izda občinski urad ter ga potrdi komisar goriške naborne komisije.

Kazenski list, zdravniški listi, potrdilo, da prosilec ni nikdar beračil — in vse druge dokumente, ki so predpisani za one, ki se izseljujejo v posamezne države — naj si prosilec obdrži sam, ker jih bo rabil ob vstopu v državo, kamor je namenjen, ni jih pa treba pošiljati na kvesturo.

Prefekt opozarja tudi, da morajo biti osebni podatki na «nulla osta», ki se prepišejo na potni list, natančno taki kot so na krstnem listu, kazenskem listu in na vseh onih dokumentih, ki jih nosi izseljenec s seboj v inozemstvo. To radi tega da ob priliki vkrcanja na ladjo, odnosno vstopa v novo državo ne bo izseljenec imel nepotrebnih sitnosti.

Mladenič, ki ni poznal svojih starišev in se priključil po svetovni vojni bersaljerskemu polku, na poti proti svojim domačim krajem

V pondeljek dopoldne je bil odposlan iz Neaplja na goriško policijo neki osemnajstletni mladenič, ki je trdil, da se piše Anton Videmar (Vidmar) — z namenom, da ga tukajšnja policija odpošlje v njegov rojstni kraj. Mladenič, ki je trdil neapeljski policiji, da je bil rojen leta 1910. v Rihemberku, v hiši, ki se nahaja v bližini cerkve in je bila njegova mati Urša, brata pa Anton in Jožef in sestra Marija, je policijskemu komisarju cav. Tortolaniju opisal svoje življenje na sledeči način:

«Imenujem se Anton Videmar in ne poznam svojih starišev in sploh ne vem, če še žive. Iz svoje detinske dobe se ne spominjam ničesar. Toliko vem, da sem preživel ves čas svetovne vojne v Gorici in v bližnji goriški okolici, ne meneč se za granate in druge smrtne nevarnosti. Rojen sem bil leta 1910. Ko sem imel osem let, sem se priključil v Zagradu prvemu regimentu bersaljerjev, kjer so me vojaki zelo radi imeli. Posebno pa me je vzljubil polkovnik omenjenega regimenta. Iz Zagrada sem se preselil s polkom vred v Ajdovščino, kjer smo ostali štiri mesece. Leta 1919. pa je bil polk premeščen v Neapelj in ž njim sem odšel tudi jaz. Štiri leta sem živel v Neaplju z vojaki in zahajal tudi v šolo, kamor me je pošiljal polkovnik Maksimiljan Usberti. Stanoval sem v ulici Pizzofalcone, kjer so mi plačevali stanovanje in me hranili. Leta 1923. pa sem moral zapustiti polk, ker je bil g. polkovnik premeščen v Tripolis in sem si radi tega moral poiskati delo. Bil sem takrat star 13 let. Naletel sem na ribiča Antona Chiacese, stanujočega v ulici S. Pasquale in ostal pri njem dve leti in mu pomagal loviti ribe po neapeljskem morju. Leta 1925. pa me je ribič odpustil in zopet sem bil na cesti, dokler me ni zaposlil Pasquale Quamarca iz Soccava (Neapelj) kot izvoščka, kjer sem bil v službi do tedaj, ko me je prijela neapeljska policija radi nekega brezpomembnega incidenta. Nisem se mogel legitimirati in zato so me obdržali v zaporih — ter me na mojo željo poslali semkaj, ker sem trdil, da sem iz teh krajev doma, v kolikor se spominjam».

Gospod komisar Tortolani je našemu poročevalcu pokazal mladeniča. Je srednje postave, zelo močan v prsa, močan in širok v obraz. Lase ima kostanjaste. Na obrazu se mu takoj pozna, da je slovenskega pokoljenja — in sicer prav po čelnih kosteh in po obliki nosu. Govori le italijansko z lahkim napoletanskim naglasom, vendar pa se čuti, da je moral nekoč govoriti tudi slovensko. Očividno je slovenskega pokoljenja. Na vprašanje poročevalca, ako je doma iz Rihemberka, je izgovoril besedo — Rihemberko (ne pa Rifimbergo) — odgovoril, da se sploh ne spominja, od kod je doma. V Neaplju je na policiji rekel, da je iz Rihemberka doma le zato, da so ga odposlali semkaj, ker se mu zdi, da je morala biti to njegova prava domovina. Dobro se spominja Gorice, Ločnika, Gradiške in Ajdovščine. Bil je tudi že v Tolminu, pa le mimogrede z vojaki. Na vprašanje, kako ve, da se piše Vidmar, odgovarja, da so ga tovariši vedno tako imenovali še ko je bil majhen. Odkar se spominja; je bil vedno sam, brez družine, brez matere in očeta — le po ulicah in vaseh. Zgleda kot pravi napolitanski ribič. Izrazil je željo, da bi bil jako zadovoljen, ako bi bilo mogoče poizvedeti za njegovimi stariši.

Očividno gre tu za dečka, ki se je v svetovni vojni izgubil, zlasti pa, ker je stanoval v bližini bojišča. Koliko takih slučajev se je morda zgodilo, ko so se različne družine razteple po svetu, da ni vedel en član družine za drugega. Tako je bilo morda tudi tukaj. Verjetno je, da bi bil deček doma iz Rihemberka, vendar pa so lokalne oblasti to zanikale. Vidmarji so zelo razširjeni po Vipavski dolini, tudi v Rihemberku, zlasti pa jih je veliko v Lokavcu in sploh v bivšem ajdovskem sodnem okraju. Poročilo nekega orožnika, ki datira iz maja meseca 1925, pravi, da se je v Ajdovščini oblast zanimala za podobnega dečka, ki se je, izgubivši svoje stariše, pridružil bersaljerskemu polku. Ali bo oni deček identičen s tem? V svrho identificiranja starišev omenjenega mladeniča, ki se revež nima sedaj kam obrniti, naproša kvestura vse duhovnike, ki imajo v posesti matične knjige, naj bi oni morda poskušali izvedeti iz njih, če ni morda kje vpisan Anton Vidmar rojen leta 1910., ki je na nepojasnjen način izginil z doma v svetovni vojni, in to javili zadevnim oblastvom. Istotako se bodo morda našli starši, ki so dečka izgubili.

Zborovanje tobakarnarjev

V petek dne 22. junija t. l. ob 4. popoldne bo v Gorici, v ulici Delle Monache št. 4 prvo nadstropje zborovanje vseh tobakarnarjev. Zborovanju bo predsedoval g. Aldo Schiavina, ki bo prišel v ta namen iz Rima in obrazložil nove tozadevne določbe, ki jih je izdala država in ki pridejo v veljavo s 1. julija 1928.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Iz stare kleti.

V Spinfieldu pri Londonu tik ob reki Temzi bodo prodani v kratkem času zakladi vinske kleti lorda Tenningtona. Med temi zakladi je nekaj ducatov steklenic iz kleti kralja Ludvika XVI., ki nosijo vse datum 1789. Ta vrsta konjaka se imenuje: «St. Armand de Graves». Druga vina so iz lastnine nesrečne kraljice Marije Antonijete, hčerke Marije Terezije. Zelo številne so steklenice iz Napoleonove dobe. Deset ducatov teh steklenic je bilo določenih za poznejše kronanje kralja rimskega; devet in dvajset ducatov steklenic je iz drugega desetletja devetnajst. stoletja (1810.-1820) in te so bile last kralja Ludvika XVIII. Posebna znamenitost je konjak iz kometnega leta 1811. Na dražbo pride nešteto kupcev iz vseh dežel in držav, in zdi se, da se bo prodalo vse vino, čeprav bodo cene precej visoke.

BORZNO POROČILO

Amsterdam 764-770, Belgija 264-268, Francija 74.60-74.90, London 92.72-92.92, New York 18.95½-19.01½ Španija 311-317, Švica 365.75-367.75 Atene 24.40-24.90, Berlin 451.50-457.50, Bukarešt 11.45-11.85, Praga 56.20-56.50, Ogrska 329.50-335.50, Dunaj 264.75-270.75, Zagreb 33.33-33.65.

Vojnoodškodninske obveznice L 77; Liktorsko posojilo L 85.50.

†

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša mama

Marija Mermolja

v 76. letu starosti, po dolgi in mučni bolezni preminula,

Pogreb drage pokojne se bo vršil dne 20. t. m. ob 7.30 iz hiše žalosti v Selu.

SELO, 18. junija 1928.

Jožef, soprog; **Frančiška, Suzana** por. **Bavcon, Franc, Josip, Vincenca** por. **Bavčar** in **Slavka** por. **Petan**, otroci.

ZAHVALA

Ob prebridki izgubi našega nad vse dr. ga in nenadomestljivega očeta

Antona pl. Reya

izrekamo tem potom najsrčnejše zahvale vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ves čas bolezni obiskovali pokojnika in ga v njegovi težki bolezni tolažili.

Zahvaljujemo se č. duhovščini, domačemu pevskemu zboru za ginljivo petje ter vsem darovalcem vencev in cvetja. Zahvaljujemo se vsem neštetim spremljevalcem od blizu in daleč, ki so se prišli poslavljat od blagega pokojnika ter ga spremili na njegovi poslednji poti.

Na Lazah pod Kozano, 20. junija 1928.

Družina pl. Reya, Sfiligoj in Gabrijelčič.

MALI OGLASI

IŠČEM 25 tisoč lir posojila. Plačam visoke obresti. Denar varno naložen. Ponudbe pod «Trgovec» na uprtvništvo. 681

DRUŽABNIK z dvajsettisoč kapitala se išče. Uspeh gotov. Ponudbe pod «Družabnik» na upravništvo. 682

BABICA, izkušena, sprejema noseče na dom. Via Crispi 50, prej Chiozza. 683

SREČO pove avtorizirani grafolog. Via dela Pietà 12, vrata 6 679

PEKARNA, dobro vpeljana na prometnem kraju, se proda. Naslov pri tržaškem upravništvu. 676

HIŠA z gostilno, zemljiščem s popolnim inventarjem, blizu Faccanonijevih kamnolomov, se proda. Gostilna Dodič. 678

ZLATARNA Albert Povh
Trst, Via Mazzini 46
kupuje krone po 1·46
Popravlja in prodaja zlatenino.

Na obroke

Zadnje novosti, izgotovljene obleke in po meri, blago, svilenine, perilo, platno, površniki i. t. d. i. t. d.

Via Roma 3, III. nadstropje

PODLISTEK

V. J. KRIŽANOVSKA:

Pajčevina (109)

Roman v štirih delih

Iz ruščine prevedel **L. V.**

Večkrat se je zatekla v gozdarsko hišo poklepetat s staro Gurecko, kjer je izpila časo čaja ali kave. V hišici sta bila zdaj nova družinska člana — otroka gozdarjeve sestre, vdove po nizkem uradniku, ki je pred kratkim umrl. Starejšemu, Boleslavu, je bilo enajst let, a Jadvigi devet; bila sta molčeča, skromna otroka, veliko preresna za svoja leta, kakršni so pač otroci, ki so zgodaj izkusili življensko borbo in trpljenje. Milica se je zanimala za siroti, prinašala jima je sladčice in razne igračke in polagoma si je pridobila zaupanje vse družine.

Ko je prišla nekoč z raznimi darovi v gozdarsko hišico, je Milica opazila, da je starka žalostna, a na licu so se ji poznali sledovi solz, in ko je vprašala po otrocih, ki sta bila tedaj v šoli, so se Gurecki ustne tresle, da je komaj govorila. Misleč, da je vzrok starkine žalosti morda gmotno stanje in hoteč pomagati, je Milica začela izpraševati starko. Gurecko je ganila dobrota in sočutje, ki sta zveneli v Miličinem glasu, toda očitno se je še borila s strahom in si ni upala govoriti. Tedaj pa so se ji solze pocedile iz oči in je rekla:

— Ne, grofica, nisem žalostna zaradi denarja, ampak ker morata moja vnuka po nezasluženju trpeti ponižanje. Kri mi srce zaliva, ko vidim, kako ravnajo z njima v šoli.

— Kaj pravite? Kdo je to napravil?

— Šolski učitelj. On preganja Boleslava samo zato, ker slabo govori nemški ter govori po poljsko s tovariši. Otrok ne more pozabiti rodnega jezika, ali pa je morda zločin govoriti v njem? Učitelj pa je drugega mnenja. Še doma nam ne pusti govoriti poljski. To je krvnik, ne pa vzgojitelj. Na ubogega Boleslava ima posebno piko. Niti ne omenim klofut in šibe, s katero ga pogosto nagraja; toda včeraj je tako močno udaril z ravnilom po glavi dečka, da se mu je vlila kri iz nosa in mu je oko zateklo. Učiteljica pa tudi strahuje uboge poljske učence na neverjetne načine. Pred dvema tednoma je zaradi neke malenkosti tako nabila Jadvigo, da je deklica komaj hodila, ni mogla sedeti in je delala ter jedla na kolenih. Kakšno barbarstvo moramo prenašati in molčati, — je ihteč zaključila Gurecka.

— To je strašno; o takih rečeh ni mogoče molčati, — je rekla nevoljno Milica. — Zakaj se vaš sin ne pritoži pri nadzorniku?

— To bi nič ne pomagalo. Nedavno je mali Martin Grabeja preležal teden dni v postelji po neki takšni kazni, a njegov oče je šel k nadzorniku; ta se je strašno razjezil, obdolžil ga je skoraj punta proti oblastvom, zmerjal Martina s paglavcem, a na koncu je pohvalil učitelja zaradi njegove vneme. Ne, ni vredno pritoževati se, in Bog varuj, da bi se Stanislav mešal v to zadevo; prenagel je, utegnil bi se spozabiti; mi bi prišli ob kruh, njega pa bi doletelo še kaj hujšega. Če ne bi bila uverjena v vašo dobroto in usmiljenje, grofica, ter da me ne izdaste, ne bi vam bila povedala.

Milica ji je obljubila, da bo molčala, toda ko je prišla domov vsa jezna in razburjena, je sklenila, da pove vse možu, in obvaruje otroke pred takim ravnanjem, ne da bi pri tem omenila gozdarjeve družine.

Zaželjena prilika se ji je ponudila črez nekaj dni. Na povratku iz mesta, kamor je Milica hodila nakupovat, je srečala Boleslava s sestro, ko sta ravnokar šla iz šole; otroka sta bila videti slaba in sta hodila s povešenima glavama. Deček je imel preko vsega lica rdečo liso, pod očesom podpluto oteklino, oko pa je bilo rdeče in oteklo; Jadvigine roke, s katerimi je nesla košek, so bile tudi v lisah in otekle.

Milica je ustavila voz ter izpraševala otroka, ki sta ji po dolgem obotavljanju povedala vso resnico o tepežu. Ko je zvečer sedela z možem za mizo, mu je opisala jutranje srečanje in ga prosila, naj se na kak način potegne za brezbrambna otroka.

Grof jo je poslušal in si pri tem zamišljeno vihal brke.